

Til lovforslag nr. L 90

Folketinget 2016-17

Betænkning afgivet af Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget den 14. december 2016

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om fremme af vedvarende energi, lov om sikkerhed ved elektriske anlæg, elektriske installationer og elektrisk materiel (elsikkerhedsloven) samt om ophævelse af lov om tilskud til fremme af vedvarende energi i virksomheders produktionsprocesser

(Udfasning af PSO-opkrævning, ophævelse af ForskEL, finansiering af Sikkerhedsstyrelsens virksomhed på elsikkerhedsområdet og nedjustering af balanceringsgodtgørelse)

[af energi-, forsynings- og klimaministeren (Lars Christian Lilleholt)]

1. Ændringsforslag

Energi-, forsynings- og klimaministeren har stillet 1 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 18. november 2016 og var til 1. behandling den 29. november 2016. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Energi-, Forsynings- og Klimaudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Lovforslaget blev sendt i høring samtidig med fremsættelsen, og energi-, forsynings- og klimaministeren orienterede samme dag udvalget herom. Den 25. november 2016 sendte energi-, forsynings- og klimaministeren de indkomne høringssvar og et notat herom til udvalget.

Samråd

Udvalget har stillet 2 spørgsmål til energi-, forsynings- og klimaministeren til mundtlig besvarelse, som denne har besvaret i et åbent samråd med udvalget den 7. december 2016. Ministeren har efterfølgende sendt udvalget det talepapir, der dannede baggrund for hans mundtlige besvarelse af spørgsmålene.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 18 spørgsmål til energi-, forsynings- og klimaministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af EL og ALT) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiets medlemmer af udvalget glæder sig over, at det er lykkedes at indgå en PSO-aftale, der vil sikre en lavere elregning for både forbrugere og virksomheder i Danmark. Det vil bidrage til den nødvendige grønne omstilling gennem øget elektrificering af samfundet og derudover gøre det lettere for de konkurrenceudsatte danske virksomheder at skabe nye arbejdspladser. Samtidig har det været fuldstændig afgørende for Socialdemokratiet at holde fast i den brede energiaftale fra 2012 og den ambitiøse grønne omstilling, der år for år bidrager med eksportindtægter i milliardstørrelsen og tusindvis af arbejdspladser på en række danske produktions-, forsynings- og rådgivningsvirksomheder.

Det er helt afgørende, at man kan regne med de aftaler, der indgås med et bredt flertal i Folketinget, og derfor var det også afgørende for Socialdemokratiets tilslutning til en ny finansiering af den grønne omstilling, at vi ikke – som regeringen ønskede det – skulle aflyse aftalte og allerede udbudte vindmølleprojekter. Usikkerhed om investeringerne

gør omstillingen dyrere, og vi har ikke brug for at bremse grønne investeringer. Tværtimod har vi brug for at udvikle den grønne styrkeposition, som også fremover kan skabe arbejdspladser til faglærte, ufaglærte og ingeniører over hele landet.

Når udgiften fjernes fra elregningen, skal omstillingen finansieres på anden måde, og her var det afgørende for Socialdemokratiet at sikre en mere retfærdig profil, end regeringen havde lagt op til. Vi ønskede ikke at lade de laveste indkomster og pensionister betale regningen, og derfor fik vi sikret, at pensionister og førtidspensionister ikke mister deres grønne check, og i øvrigt at erhvervslivet også bidrager til finansieringen.

Vi glæder os derudover over, at der med aftalen blev afsat midler til en klimapulje, så man kan tage fat på de helt nødvendige initiativer, der skal sikre, at vi også i årene fremover nedbringer vores CO₂-udledninger og lever op til de nationale og internationale klimamål.

Et *mindretal* i udvalget (EL og ALT) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling. Mindretallet vil stemme for det stillede ændringsforslag.

Enhedslistens medlemmer af udvalget beklager, at det postfaktuelle samfund åbenbart nu også har ramt Danmark.

Danmark har gennem mange år fået opbygget et godt og effektivt PSO-system, et klimabidrag, som har fungeret på en måde, så alle elforbrugere, både husholdninger og erhvervsliv, gennem elregningen har finansieret den grønne omstilling på energiområdet. PSO-systemet har dels medvirket til, at den grønne omstilling har kunnet fungere frigjort fra de årlige prioriteringer i finanslovene, dels bidraget til, at produktionsprisen på strøm løbende er blevet lavere, fordi der er kommet mere og mere billig vedvarende energi ind på elnettet.

Da Kommissionen kontaktede Danmark og gjorde opmærksom på, at vort PSO-system kunne være i traktatstrid, fordi den opkrævede PSO alene tilbageføres til danske producenter af grøn strøm, kunne PSO-systemet blot være blevet justeret, så en mindre del af PSO'en kunne gå til udenlandske VE-producenter, således som en række andre lande valgte. Det er den såkaldte åbningsløsning.

Denne løsning har været anvendt i 2016 ved udbud af solceller i Danmark og i Tyskland. Det danske udbud indebar, at 2,4 MW solceller kunne etableres i Tyskland med dansk PSO-støtte, mens 50 MW solceller udbudt af Tyskland kunne etableres i Danmark med tysk PSO-støtte. Det er altså den model, som regeringen angiveligt vil forhindre ved at vælge finanslovs-løsningen.

Resultatet af det gensidige udbud blev, at ingen dansk PSO går til Tyskland (kunne have beløbet sig til samlet 4 mio. kr.), mens der etableres 50 MW solceller i Danmark finansieret af tysk PSO. Det fremgår af ministerens svar på spørgsmål 13, at der ydes en fast afregningspris på ca. 40 øre/kWh i 20 år, hvilket svarer til en samlet støtte på knap 57 mio. kr. Dette faktiske eksempel på brug af åbningsløsningen er således en stor fordel for Danmark.

Men regeringen valgte at benytte lejligheden til at indfri et hedt ønske fra store dele af dansk erhvervsliv om helt at slippe for deres klimabidrag. Alle forsøg på at få regeringen

til at se seriøst på en åbningsløsning blev afvist. Regeringen havde nemlig en anden dagsorden.

Baggrunden for, at regeringen – desværre med opbakning fra S, RV og SF – nu har besluttet at flytte hele finansieringen af den grønne omstilling over på finansloven, har således alene været et mål om at frigøre dansk erhvervsliv for at bidrage til den grønne omstilling, også selv om især erhvervslivet har nydt godt af denne investering og gennem de seneste 5-10 år løbende har fået lavere elpriser i forhold til andre EU-lande.

Under falsk dække af, at EU har erklæret det danske PSO-system for ulovligt, har man i et samarbejde med stort set hele den danske presse foregøglet, at det var en tvungen opgave at flytte finansieringen af den grønne omstilling over på finansloven og lade skatteborgerne betale det fulde beløb fremover. Enhedslisten tager hatten af for kampagnens succes og konstaterer, at når flertallet og medierne rotter sig sammen, kan selv ikke Enhedslisten trænge igennem den falske kampagne og få medier til at beskrive sagens rette sammenhæng. Det postfaktuelle samfund har desværre også ramt Danmark.

Det er således også lykkedes regeringen at foregøgle, at den stigende PSO-udgift var til skade for dansk erhvervsliv, selv om fakta er, dels at erhvervslivet har fået en langt lavere samlet energiudgift til el end forudsat i energiaftalen fra 2012, dels at PSO-delen heraf stort set var som forudsat i energiaftalen for perioden 2017 og frem. Ifølge et notat fra Folketingets økonomiske konsulenter (EFK alm. del – bilag 54) kan forskellen opgøres til ca. 250 mio. kr. årligt, men denne forhøjelse mere end kompenseres, ved at den samlede elpris for en typisk erhvervsvirksomhed inklusive PSO er faldet med 9,5 mio. kr. årligt i forhold til forudsat i energiaftalen.

Der var således ikke nogen objektiv begrundelse for at reducere erhvervslivets PSO-bidrag yderligere end den lempelse, der allerede var blevet gennemført med vækstpakken i 2014. Forudsætningerne var ikke skredet, som hævdede af ministeren og regeringen, hvad angår erhvervslivet.

Forligspartierne har tilmed valgt at overflytte finansieringen til finansloven i strid med EU's anbefalinger. Kommissionens energimyndighed DG Energy har således opstillet en række retningslinjer for, hvorledes landene bedst indretter deres støtte til grøn energi. Her fremhæves, at der anbefales et »stabilt finansieringssystem«, som er »uden for budgetfinansieringen« for at undgå usikkerheder m.m. – altså et direkte råd om ikke af at sætte finansieringen på finansloven. Kun ganske få EU-lande har den grønne støtte på finansloven, og blandt den gruppe af lande, som skulle ændre deres PSO-model, er Danmark det eneste land, der har valgt finanslovs-løsningen.

Kort før PSO-aftalen blev indgået, kom det endvidere frem, at Kommissionen i længere tid har arbejdet med en harmoniseret PSO-model, hvor alle lande skal indføre den åbningsmodel, som regeringen blankt har afvist, angiveligt fordi man ikke ville have en model, der overfører dansk PSO til udlandet. Enhedslisten har svært ved at tro, at ministeriet ikke har kendt til, at EU var på vej med netop et krav om at sende PSO over grænsen. Det siger sig selv, at rege-

ringen havde travlt med at få aftalen på plads, inden det blev alment kendt, at EU var på vej med et krav, som helt fjernede hovedargumentet for finanslovs-løsningen. Men igen var den skjulte dagsorden, at erhvervslempelsen gik forud for en fornuftig PSO-løsning.

Regeringen og PSO-aftaleparterne har forsøgt at fremstille aftalen som værende til økonomisk fordel for de danske husholdninger – yderligere et eksempel på postfaktuel argumentation. Hovedparten af de danske husholdninger kommer til at betale merudgiften, ved at erhvervslevet slipper. En række familier med de laveste indtægter skal yderligere bidrage, ved at den grønne check reduceres – en rent asocial finansiering. Kun ved at indregne nogle økonomiske fugle på taget i form af hypotetiske lønstigninger og faldende varepriser som følge af lempelser for erhvervslevet kan hævdes en gevinst for familien Danmark. Der eksisterer dog ingen som helst dokumentation for, at sådanne teoretiske følger-virkninger rent faktisk slår igennem, især ikke for mennesker med de laveste indtægter som kontanthjælpsmodtagere og studerende.

Alternativets medlem af udvalget kan støtte de politiske bemærkninger fra Enhedslisten.

Alternativet ønsker derudover at påpege det fatale i, at Danmark med afskaffelsen af PSO-ordningen fjerner det langsigtede økonomiske grundlag for den grønne omstilling. Dette lovforslag vil øge den danske klimabelastning markant, ifølge Klimarådet, regeringens egen klimarådgiver, med 3,1 mio. t CO₂, hvilket svarer til 6-7 pct. af Danmarks samlede CO₂-udledning.

Alternativet ønsker endvidere at påpege, at den demokratiske proces omkring afskaffelsen af PSO-ordningen har været yderst kritisabel. Som Enhedslisten skitserer, har debatten om nødvendigheden af at afskaffe PSO-ordningen været ekstremt ensidig og funderet på misforståelser og forvridding af fakta. Derudover er det beklageligt, at der i lovforslagets bemærkninger kun står 11 linjer om de miljømæssige konsekvenser. Det angives ikke af partierne bag aftalen selv, hvor stor CO₂-merudledningen bliver som følge af PSO-afskaffelsen. Det finder Alternativet dybt beklageligt. Når et flertal i Folketinget nu har besluttet at øge klimabelastningen, må det i det mindste gøres med åbne øjne. Det er ligeledes beklageligt, at høringsfristen på lovforslaget har været så kort. Høringsmaterialet blev udsendt fredag den 18. november 2016 kl. 17.22 med svarfrist onsdag den 23. november 2016 kl. 12.00. Flere har klaget over denne meget korte frist, bl.a. Dansk Gas Distribution, Danmarks Naturfredningsforening (som »finder fristen urimelig ift. at opnå en kvalificeret høring af lovforslaget og finder, at det er et demokratisk problem«) og Greenpeace (»pga. helt uacceptabel kort høringsfrist på to arbejdsdage, afstår vi fra at give detaljerede kommentarer til selve lovforslaget«).

Ud over de eventuelle problematikker, der kan opstå i forbindelse med EU-retten og den finanslovs-løsning, man har vedtaget, finder Alternativet, at den øgede klimabelast-

ning, som PSO-afskaffelsen vil medføre, er i direkte strid med Parisaftalens forpligtelse om, at landenes klimaindsats skal være stigende over tid (ideen om »no back-sliding«; at det ikke kun er reduktionerne, der skal være større, men også indsatsen – »the effort« (Parisaftalens artikel 3)). Alternativet er bekymret for, om den danske fortolkning af »no back-sliding« som en forpligtelse, der udelukkende skal følges på EU-niveau, kan danne præcedens. Hvis alle lande følger det danske eksempel og øger den nationale klimabelastning med henvisning til et højere niveau for handling, når vi ikke det globale mål om begrænse den globale opvarmning, inden den får fatale og irreversible konsekvenser.

Alternativet ser derfor afskaffelsen af PSO'en som udelukkende en spareøvelse for erhvervslevet og finder det både ærgerligt og uforståeligt, at Folketingets øvrige partier – med undtagelse af Enhedslisten – kunne gå med på regeringens planer. Det er en hovedprioritet for Alternativet at sikre stabile rammer for den grønne omstilling. Alternativet mener, at de, der forbruger mest, skal betale mest. Alternativet mener endvidere, at elforbrug skal erstatte fossilt forbrug og ikke blot øges generelt. Men med lovforslaget vil den øgede mængde el komme fra fossile kilder. Derfor kan Alternativet ikke støtte en afskaffelse af PSO-ordningen, og Alternativet er ked af den ærgerlige, faktaforvridende og ekskluderende proces, som afskaffelsen af PSO-ordningen har været udtryk for.

Inuit Ataqtigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af energi-, forsynings- og klimaministeren, tiltrådt af udvalget:

Til § 1

1) Nr. 8 affattes således:

»8. I § 51, stk. 3, indsættes efter »§ 22, stk. 1, nr. 4 og 5, og stk. 5,«: »og«, og »og § 29« udgår.«

[Lovteknisk korrektion]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Der er tale om en lovteknisk korrektion af sproglig karakter.

Mikkel Dencker (DF) Dorthe Ullemose (DF) Ib Poulsen (DF) Pia Adelsteen (DF) Jan Rytkjær Callesen (DF)

Claus Kvist Hansen (DF) Thomas Danielsen (V) fmd. Jacob Jensen (V) Kristian Pihl Lorentzen (V)

Torsten Schack Pedersen (V) Marcus Knuth (V) Carl Holst (V) Carsten Bach (LA) Villum Christensen (LA)

Mette Abildgaard (KF) Lars Aslan Rasmussen (S) Bjarne Laustsen (S) Malte Larsen (S) Jens Joel (S) Kirsten Brosbøl (S)

Lea Wermelin (S) nfmd. Karin Gaardsted (S) Søren Egge Rasmussen (EL) Maria Reumert Gjerding (EL)

Christian Poll (ALT) Andreas Steenberg (RV) Ida Auken (RV) Pia Olsen Dyhr (SF) Trine Torp (SF)

Inuit Ataqatigiit, Tjóðveldi og Javnaðarflokkurinn havde ikke medlemmer i udvalget.

Socialdemokratiet (S)	46	Socialistisk Folkeparti (SF)	7
Dansk Folkeparti (DF)	37	Det Konservative Folkeparti (KF)	6
Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	34	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Enhedslisten (EL)	14	Tjóðveldi (T)	1
Liberal Alliance (LA)	13	Javnaðarflokkurinn (JF)	1
Alternativet (ALT)	10	Uden for folketingsgrupperne (UFG)	1
Radikale Venstre (RV)	8		

Oversigt over bilag vedrørende L 90

Bilagsnr.	Titel
1	Orientering om høring, fra energi-, forsynings- og klimaministeren
2	Tidsplan for udvalgets behandling af lovforslaget
3	Hørings svar og høringsnotat, fra energi-, forsynings- og klimaministeren
4	1. udkast til betænkning
5	Talepapir fra åbent samråd den 7/12-16, fra energi-, forsynings- og klimaministeren
6	Ændringsforslag fra energi-, forsynings- og klimaministeren
7	2. udkast til betænkning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 90

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvorvidt en overflytning af PSO-støtten til grøn strøm fra elforbrugerne til finansloven vil betyde, at staten dermed overtager en stor del af finansieringen af anlægskapaciteten på elområdet og elforbrugerne dermed ikke længere betaler alle elproduktionsomkostninger, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm., om ministeren kan bekræfte, at en omkostningseffektiv udvikling af energisystemet kræver investeringer i både produktion og besparelse, og at den aftalte ændring af PSO-modellen betyder en omlægning fra forbrugerbetalt til statsbetalt kapacitetsfinansiering, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvorvidt en overflytning af PSO-støtten til grøn strøm fra elforbrugerne til finansloven vil betyde, at konkurrencen mellem elproduktion og elbesparelser forvrides, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvorvidt PSO-aftalen forvrider konkurrencen mellem elforsyning og elbesparelser, og om der dermed er EU-retlig basis for, at virksomheder, der laver elbesparende udstyr, dermed vil kunne anlægge sag om unfair konkurrence, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm., om ministeren kan bekræfte, at det daværende PreussenElectra i 2002 tabte en sag ved EU-domstolen, hvor selskabet anklagede den tyske PSO-model for at være ulovlig statstilskud, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om, hvorvidt EU's konkurrencekommissær, Margrethe Vestager, har præciseret, at der ikke foreligger noget EU-krav om afskaffelse af PSO-systemet, og at Danmark er det eneste af de berørte lande, som vil afskaffe PSO på elregningen, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om en oversigt over de elementer, elprisen i dag består af m.v., til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå

- 8 Spm. om, hvorvidt det forslag, som Europa-Kommissionen den 30/11-16 har offentliggjort om at tvangsåbne for energistøtte til VE-anlæg i udlandet, stort set svarer til den åbningsløsning, som ministeren gentagne gange har afvist var en farbar vej for en dansk PSO-løsning, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 9 Spm. om, hvornår ministeriet har fået viden om, at Europa-Kommissionen var på vej med et udspil, som reelt svarer til den åbningsløsning, som ministeren gentagne gange har afvist var en farbar vej for en dansk PSO-løsning, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 10 Spm. om, hvornår ministeren har informeret Folketinget om, at Europa-Kommissionen var på vej med et udspil, som reelt pålægger Danmark at indføre en åbningsløsning, som stort set svarer til den model, som ministeren gentagne gange har afvist var en farbar vej for en dansk PSO-løsning, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 11 Spm., om ministeren har informeret partierne om, at Europa-Kommissionen var på vej med et udspil, som reelt pålægger Danmark at indføre en åbningsløsning, der stort set svarer til den model, som ministeren gentagne gange har afvist var en farbar vej for en dansk PSO-løsning, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 12 Spm., om ministeren kan bekræfte, at en dansk implementering af det forslag, som Europa-Kommissionen har fremlagt om åbning af de nationale energistøttesystemer, ville være tilstrækkeligt til at ændre det danske PSO-system for at imødekomme Europa-Kommissionens kritik af det eksisterende danske PSO-system, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 13 Spm. om, hvor stor en årlig dansk PSO-støtte i hvor mange år der maksimalt vil skulle gives til tyske selskaber til de 2,4 MW konkurrenceudsatte solceller, og hvor stor en årlig tysk PSO-støtte i hvor mange år danske selskaber maksimalt vil kunne modtage for de 50 MW solceller, som Tyskland konkurrenceudsætter, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 14 Spm. om, hvorvidt der i kontakten med Europa-Kommissionen siden den 1/3-16 har været ytret anbefalinger om, betænkeligheder ved eller advarsler mod, at Danmark ændrer sin PSO-model til en finanslovs-løsning, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 15 Spm. om, hvorvidt Europa-Kommissionen har erklæret, at det danske PSO-system er ulovligt, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 16 Spm. om fremlæggelse af en plan for udbygning eller anvendelse af VE, som stiger, i takt med at det samlede energiforbrug vil stige, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- 17 Spm. om konsekvensen for regeringens 2030-mål i forhold til udbygning af VE, og hvordan Danmark undgår, at husstandskunderne ender

- 18 med at betale for den øgede udbygning, som er nødvendig, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå
- Spm. om, hvorvidt der er givet retvisende informationer til Folketinget, når ministeren i bemærkningerne til lovforslaget skriver, at »Baggrunden for PSO-aftalen er, at Europa-Kommissionen har erklæret PSO-systemet traktatstridigt«, til energi-, forsynings- og klimaministeren, og ministerens svar herpå

Oversigt over samrådsspørgsmål vedrørende L 90

Samrådspm.nr.	Titel
A	Samrådssp. om, hvorvidt regeringen har sikret sig, at den indgåede PSO-aftale ikke strider mod EU-retten, til energi-, forsynings- og klimaministeren
B	Samrådssp. om, hvad den danske tilslutning til Parisaftalen indebærer i forhold til klimaaftalens forpligtelse om, at landenes klimaindsats skal være stigende over tid, til energi-, forsynings- og klimaministeren